

SKRIB ZA KADRE NA PRVEM MESTU

Mnogokrat pozabljamo, da so kadri najboljstvi-
vejši del pri doseganju poslovnih uspehov, še po-
sebnost velja to za mlajše kadre, ki jim ob sprejemu še
bolj pa pozneje, posvečamo premalo pozornosti.
Kadrovska politika zajema tudi vso skrb za delovno
okolje in vzdušje novospregitih in obstoječih ka-
drov, njihov razvoj in celotno skrb za ustvarjanje
boljših pogojev njihovega dela in življenja.

Groba analiza obstoječega kadra, predvsem pa
predvidene planske naloge, postavljajo pred nas še
bolj organizirano, načrtno in sistematično vodeno
kadrovsko politiko.

Danes združuje v Gradisu svoje delo (skupno z
učenci in štipendisti) 8264 zaposlenih. Od tega je
680 učencev in 180 štipendistov vseh strok in profi-
lov poklicev.

Dejanska struktura zaposlenih pa je naslednja:

VK	333 ali	4,5 %
KV	2678 ali	36,0 %
PU	908 ali	12,0 %
PK in NK	2160 ali	29,0 %

ter		
VŠ	313 ali	4,2 %
VIŠ	193 ali	2,7 %
SS	540 ali	7,8 %
NSS	59 ali	0,8 %
DEL.	220 ali	3,0 %

Skupaj 7404 ali 100 %

Iz gornjih podatkov je razvidno, da se struktura
zaposlenih še preveč nagiblje v korist strokovno
manj usposobljenih delavcev, še posebno če k nave-
deni strukturi odbijemo dejansko izobrazbo. Opti-
malni sestav kadrov in uspešnost vsake TOZD mo-
rata stalno rasti in dosegati višje cilje v skladu z na-
prej začrtano in enotno kadrovsko politiko.

Danes je splošno znano dejstvo, da učinkovitost
vsake organizacije združenega dela raste in je odvi-
sna od strokovnosti in hitrosti, s katero se nova od-
kritja, tehnologija in znanstvena dogajanja prena-
šajo v proizvodnjo in tudi uporabljajo. Zato investicije
v izobraževanje, raziskave in razvoj prinašajo
svoj delež k novemu znanju in če le-tega prenesemo
v proizvodnjo, povečujemo tudi produktivnost dela.

NADALJEVANJE NA 3. STRANI

Poleg tehničnega kadra se izobražujejo tudi delavci iz neposredne proizvodnje ter pridobljeno znanje in
kvalifikacije uspešno uporabljajo pri svojem vsakdanjem delu

Pismo bralcem

Dragi bralci!

Dolgo smo premišljevali ali se naj odločimo za novo obliko
Gradisovega vestnika ali ne. Končno pa je v uredniškem odboru
prevladalo mnenje zagovornikov novega formata. Brez dvoma
je januarska številka Gradisovega vestnika, ki je danes prvič pred
vami, lepša in za bralca veliko bolj praktična, zlasti za tiste, ki
Gradisov vestnik berejo v avtobusu in na vlaku.

Z obliko se bo morala spremeniti tudi vsebina. Članki bodo
krajši, vsebinsko bogatejši in ažurnejši, seveda pa tudi bolj zani-
mivi in koristnejši zlasti za naše delegate, ki na vseh področjih
družbenopolitičnega področja opravljajo svojo odgovorno na-
logo.

Želimo si čim več sodelovanja z vami, dragi bralci, želimo ve-
liko člankov in prispevkov vseh vrst, slik, šaljivih in resnih doži-
vetij itd. Najbolj bomo veseli prispevkov o vaših delovnih doži-
vetijih in izkušnjah, skratka člankov iz vaše neposredne bližine.

Letos praznujemo 20 let, odkar je izšla prva številka Gradiso-
vega vestnika in kdor si je vezal in shranjeval Gradisov vestnik,
ima danes bogat zgodovinski kapital vzpona in včasih tudi padca
Gradisa. Opisano je delo nešteti objektov, ljudi, nanizani pa tudi
celoten razvoj samoupravljanja. Obveščanje je danes sestavni del
samoupravljanja in le s pravočasno in učinkovito politično ak-
cijo se bomo tudi preko Gradisovega vestnika lahko odkrito in
javno spoprijeli z vsemi tistimi pojavi, gesli, tezami in političnimi
formulami, ki so naperjene proti socialističnim, samoupravnim,
demokracijskim temeljnim sistemom, ki ga je vzpostavila naša revo-
lucija. »Nikoli ne smemo pozabiti«, je dejal v svoji knjigi tov.
Kardelj, »da je družbena kritika tudi preko časopisa nujen pogoj
demokracijskega progressa in demokratičnega življenja«. Zato je
prav, da nas obvestite tudi o raznih nepravilnostih, ki se pojav-
ljajo v vsakodnevnem življenju. Naša družbena kritika mora
brezkompromisno odkrivati negativne strani našega družbenega
življenja, vendar se moramo zavedati, da se bomo hkrati tudi bo-
jevali za razredno, samoupravno in demokratično vsebino naše
družbe; mi pa bi radi dosegli naslednje cilje:

- da bo obveščanje delavcev redno, pravočasno, resnično,
popolno ter dostopno vsakemu delavcu,
- da bo razumljivo vsakemu delavcu, kateri bo lahko na
osnovi tega zavzel svoje aktivno stališče,
- vpeljati moramo načelo odgovornosti in učinkovitosti,
- zaživeti bodo morale informacijske skupine po TOZD,
- ter pri obveščanju upoštevati, da se je povečala vloga sin-
dikata in samoupravnih delavskih kontrol.

Skratka, če bomo pri tem vsi sodelovali bo postal Gradisov
vestnik v bodoče še bolj zanimiv in uspešen. Zato ponovno va-
bimo vse bralce k sodelovanju. Ohrabrite se in nam čim večkrat
pišite. Sporočamo pa, da članki ne smejo biti daljši od tri tipkane
strani; daljše članke bomo morali objavljati v nadaljevanjih. Se-
veda bomo kot doslej tudi v bodoče vse članke in ostale prispevke
nagrajevali.

Odgovorite, če vam oblika odgovarja in pišite čim več.

Vaš urednik
LOJZE CEPUS

AKTUALNO

MALA ŠOLA
SAMOUPRAVLJANJA

Marsikdaj v dnevnem časopisju zasledimo, da je v tej in tej delovni organizaciji prišlo do nepravilnosti, do izbrane zaupanja delavcev, do kršitve samoupravnih načel. Ponavadi je to storjeno zavestno, vendar bi lahko trdili, da se tu in tam le najde tudi primer, ko se napake, rojevajo iz neznanja in iz tega sledeče nezainteresiranosti za dobro — samoupravno gospodarjenje. Najbrž bi tudi med nami lahko našli take ljudi, ki si na primer še do danes niso čisto »na jasnem«, kaj je to samoupravno dogovarjanje, čeprav so z dvigom rok potrdili že kar lepo število sporazumov.

Zato smo se odločili, da bomo v kratkih prispevkih naše nove stalne rubrike »mala šola samoupravljanja« poskušali pojasniti in osvežiti spomin na najpomembnejše pridobitve naših družbeno ureditve. Pri tem nimamo nikakršnih veliki ambicij, ampak le željo, da bi naši samoupravljalci lažje razumevali tekoče spremembe v socialistični družbi, predvsem pa želimo, da bi nam pisali, kaj vam v sedanjih procesih odločanje še vedno ni jasno, kaj vas moti v samoupravni praksi (kljub lepo in jasno napisani teoriji) itd. Upamo, da vam bo nova rubrika kmalu postala domača in vredna zanimanja, z vašimi predlogi pa nam jo boste pomagali izboljšati.

Pa začnimo nekje tam, kjer se je začela oblikovati naša sedanja socialistična družba.

Kot vemo, smo v letih 1941—1945 bili težko borbo z okupatorjem in domačimi izdajalci, da bi osvobodili našo deželo: ob tem pa se je rojevalo še nekaj, kar tokratna Evropa in svet prav gotovo nista pričakovala — nova socialistična družba. Naš narodnoosvobodilni boj smo združili z revolucijo, ki je prinesla oblast delavskega razreda, novo ljudsko oblast. Seveda se je ta izgrajevala postopoma. Za to je bilo potrebno izvesti revolucionarne ukrepe, s katerimi so se začeli spreminjati proizvodni odnosi. Ena takih prvih ukrepov je bila nacionalizacija. V državne roke je prešla vsa pomembnejša industrija, vse banke, trgovine na veliko itd.

Naša nacionalizacija pa je bila le delna, saj je privatna lastnina še vedno ostala v obrti, gostinstvu, deloma v transportu ter v kmetijstvu — ob ustrezni omejitvi 10 ha površine posameznega kmečkega gospodarstva. V tem času je bila izvedena namreč tudi **agrarna reforma**, ki je v kmetijstvu odpravila veleposesti in na tej podlagi ustvarila močan zemljiški sklad, iz katerih so zrasla državna kmetijska posestva.

Takratna ljudska oblast je takoj po vojni poprijela **administrativno — centralistično obliko upravljanja**. Malo so temu vlekli zgledi in izkušnje iz okterske revolucije, še več pa je bila to resnična potreba, saj je bilo potrebno obnoviti domovino, zgraditi industrijo. V takšnem sistemu pa so podjetja izgubila samostojnost: vsi dohodki so se stekali v državni proračun, iz katerega so se pokrivali vsi izdatki — plače, materialni stroški, investicije. Določen je bil plan proizvodnje in delitve, cena proizvoda in višina plač itd. Administrativno-centralistični sistem je nedvomno pospešil obnovo in industrializacijo države, vendar je postal že zavora za nadaljnji razvoj. Novi odnosi so zato nujno morali postati decentralistični, prirejeni preraščanju državne lastnine in upravljanja v **družbeno lastnino in samoupravljanje**.

Naslednjič: Prvi delavski svet — kaj je delavski svet

ALI DOVOLJ VEMO O NAŠEM
BODOČEM DELEGATU?

Pozdravljam odločitev uredništva Gradisovega vestnika, da se je odločilo v letu 1978 za intenzivnejše sodelovanje z nami za naš priljubljen časopis.

Čas nas je potisnil v leto 1978, to je leto, v katerem 7000 članski kolektiv Gradisa stoji pred ogromnimi nalogami, ki so družbenega in gospodarskega pomena:

1. volitve v samoupravne organe
2. uresničevanje zakona o združenem delu
3. izpolnitev gospodarskega načrta 1978

To so najpomembnejše naloge, ki stojijo pred našim kolektivom. Ne dvomim, da vseh teh nalog ne bomo uspešno rešili, toda nekaj nadaljnjih vrstic upam, da ne bo preveč, da pravočasno premislimo kako bomo vse to uspešno izpolnili. Tu mislim na našo samoupravljalno zavest. Upam si trditi, da boljše znamo zidati kot samoupravljalci. Toda v današnjem ekonomskem in političnem pogledu morata biti ti dve komponenti tesno povezani; če ena komponenta odpove ni popolnosti in napredka.

Samo še nekaj dni nas loči od volitev v samoupravne organe in interesne skupnosti. Skrajni čas je, da premislimo, kakšne vrline naj izpolnjuje naš bodoči delegat. Danes predlagamo na zborih delovnih ljudi kampanjsko, češ ti predlagaj mene, jaz bom tebe in z mračnim dviganjem rok seveda potrdimo. Toda tovariši, sodelavci, to ne gre več tako, vsak izmed nas mora imeti jasno sliko o delegatu, za katerega glasuje, temeljito mora poznati njegovo prepričanje in samoupravljalno sposobnost. Naloga delegata pa je, da se posvetuje pred sestankom z bazo, katera ga je kandidirala, njena stališča mora zagovarjati na sestankih, rezultate pa spet javiti bazi. Zagovarjati mora samo organizirana stališča, nik-

dar pa diskutirati v osebnem imenu oz. iznašati osebnih problemov. Na sestanke oz. zbere mora priti jasno opredeljen, koncepte, ki jih izda tajništvo samoupravnih organov, mora dobro premisliti, sprejeti stališča, ki jih je prinesla javna razprava. Le tako bodo sestanki kratki, jasni in uspešni. To so načelne naloge naših bodočih delegatov.

Samoupravljalna funkcija delegata ni samo častna, ampak zahteva mnogo trdega dela in prostega časa. Delegat mora imeti socialistična samoupravna načela — prepričan in predan mora imeti socialistična samoupravna načela — prepričan in predan mora biti interesom vodilne politične organizacije in imeti mora sposobnost komuniciranja.

Ime podjetja — beseda Gradis se mora slišati na vseh zborih od TOZD do republiških in zveznih konferenc. To se pravi, če hoče delegat te naloge pravilno izpolnjevati, si mora odtrgati večino prostega časa, le na tak način bo naš delegat uspešen.

Na tišem premislimo, javno prediskutirajmo in nato korajžno dvignimo roke — bodimo ponosni...

Da bomo te naloge, ki so pred nami v letu 1978, končali uspešno, moramo nastopiti organizirano. Vsak član našega kolektiva je dolžan, da po svojih maksimalnih možnostih pomaga uresničevati vse te naloge, zato mora poleg svojega fizičnega dela tudi redno spremljati komunikacijske medije, kot je televizija, radio in regionalni časopis, drugače je nevarno, da nas čas ne prehiti.

Bodimo predani našemu dragemu tovarišu Titu, dokazimo mu, da njegovo življenjsko delo dosledno izpolnjuje tudi Gradis, to bo za njega največje darilo za njegov 86. rojstni dan.

ČUČEJ MILAN

Moralnopolitična neoporečnost, kaj je to?

V zadnjih letih se skorajda vsak dan srečujemo z objavami in razpisi prostih delovnih mest, v katerih prebiramo tudi posebno določilo, ki zahteva, da mora biti kandidat moralno-politično neoporečen. Ob tem smo pogosto v dvomu, kaj to pomeni. Poskušajmo si razjasniti to zahtevo.

Kriteriji o moralno-politični neoporečnosti so v okviru federacije urejeni z družbenim dogovorom o kadrovski politiki v federaciji (Uradni list SFRJ štev. 18-76). Tudi v republiki imamo takšen družbeni dogovor, ki to določilo opredeljuje takole:

Moralno-politično neoporečen je tisti kandidat — ki je v praksi potrdil svoje idejno-politično opredelitev za revolucionarno pot zveze komunistov, za izgradnjo naše socialistične samoupravne družbe, za odločujočo vlogo delavskega razreda v razvoju družbeno-ekonomskega in političnega sistema, za skupnost in polno enakopravnost narodov in narodnosti, za čuvanje in nadaljnjo razvijanje pridobitev socialistične revolucije, za neodvisno zunanjo politiko in neuvrčenost naše države, za krepitve sistema splošne ljudske obrambe, družbene varnosti in družbene samozasčite;

— ki ga odlikuje vztrajnost in doslednost pri ustvarjanju socialističnih načel, na podlagi katerih samo in rezultati dela določajo materialni in družbeni položaj človeka v družbi;

— ki ima potrebne strokovne in druge ustrezne delovne sposobnosti za opravljanje del in nalog za funkcijo,

za katero se prijavlja;

— ki uživa ugled v sredini, ki ga izbira in ki si je pridobil ta ugled na podlagi svojega zalaganja in rezultatov dela, socialističnega samoupravnega zalaganja in rezultatov dela, socialističnega samoupravnega obnašanja, osebne odgovornosti, pravičnega odnosa do ljudi in družbenega imetja.

Na vodilno delovno mesto torej ne moremo izvoliti ljudi, ki v praksi ne sprejemajo revolucionarne in vodeče vloge zveze komunistov, in osebe, ki so bile obsojene za dejanja proti narodu in državi, ali so se pregrešile zoper družbeno imetje in zlorabile službeni položaj.

O tem govori tudi sklep predsedstva CK ZKJ o kadrovski politiki iz meseca decembra 1975, ki pravi:

— v izbiri ljudi na odgovorne in vodilne, družbene, politične, gospodarske in druge funkcije se morajo komunisti, skladno s cilji in uspehi naše socialistične revolucije in načel kadrovske politike najodločneje zavzemati za kriterije, ki zajemajo politično in akcijsko opredelitev in rezultate v borbi za socialistično samoupravljanje, stvarni prispevek k utrjevanju bratstva, enotnosti in enakopravnosti narodov in narodnosti Jugoslavije, aktivno angažiranje pri utrjevanju splošne ljudske obrambe in družbene samozasčite opredelitev za politiko neuvrčenosti, delovne, strokovne in moralne kvalitete in pripravljenosti na borbo za uresničitev ustave našim socialističnim težnjam in postopkom nezakonitosti in podobnim pojavom.

Ti kriteriji so za vse veljavna pravila merila za vrednotenje kadrov in bistvena sestavina stališča o moralno-političnih kvalitetah in neoporečnosti. Njihova dosledna uporaba v praksi bo omogočila, da izbiramo iz vrst delovnih ljudi in občanov na demokratični način na vodilna mesta resnično najboljše in najsposobnejše ljudi.

Ti navedbe ne potrebujejo posebnega komentarja, saj je dovolj jasno povedano, kaj so to moralno-politične kvalitete in neoporečnost.

L. B.

NOV PROGRAM

informativno-pripravljalnih seminarjev za opravljanje strokovnih izpitov v gradbeništvu

V sodelovanju z izpitnim odborom pri Gospodarski zbornici Slovenije bo Zveza društev gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije v letu 1978 organizirala 9 seminarjev za opravljanje strokovnih izpitov v gradbeništvu v naslednjih rokih:

1. seminar: od 30. januarja do 3. februarja 1978
2. seminar: od 27. februarja do 3. marca 1978
3. seminar: od 20. do 24. marca 1978
4. seminar: od 24. do 28. aprila 1978
5. seminar: od 22. do 26. maja 1978
6. seminar: od 25. do 29. septembra 1978
7. seminar: od 23. do 27. oktobra 1978
8. seminar: od 20. do 24. novembra 1978
9. seminar: od 18. do 22. decembra 1978

Roki za posamezne seminarje so vsklajeni z izpitnimi roki, ki jih je razpisal izpitni odbor.

Ta izpit lahko naredijo vsi diplomirani gradbeni inženirji in arhitekti z 2-letno prakso in vsi gradbeni inženirji in arhitekti ter gradbeni tehniki s 3-letno prakso.

Z otvoritvene slovesnosti ob začetku gradnje Emone v Ljutomeru

PONOVNO V LJUTOMERU

GE Maribor je zakorabila v leto 1978 z deli na novih gradbiščih že prve dni januarja.

4. 1. 78 je bil svečan pričetek del na prostoru, kjer bo že čez nekaj mesecev stala sodobna hala za predelavo poljščin in vrtnin, katere investitor je delovna organizacija EMONA COMMERCE Ljubljana.

Slovesnega pričetka del so se udeležili poleg izvajalca GIP GRADIS GE MARIBOR, katero sta zastopala CIZEJ Marjan dipl. ing. arh. in VREČKO Franc gradb. ing., še zastopniki Emona Commerce, predstavnik republiškega izvršnega sveta, gospodarske zbornice Slovenije, predsednik skupščine občine Ljutomer, ter ostali gostje.

Vrednost novega objekta znaša 32 milijonov dinar-

jev. Letno bodo predelali 11.800 ton poljščin in vrtnin tako da bo letna bruto proizvodnja znašala milijardo in pol dinarjev.

V načrtu je še dograditev sodobne hladilnice, katere lokacija je tik zraven bodočega objekta. Naša enota se je z vso resnostjo lotila dela, saj je vrsto let nazaj uspešno gradila objekte v okolici LJUTOMERA, kar je v svojem uvodnem govoru tudi poudaril predsednik skupščine Ljutomer tov. Štraki Franc.

Prav tako je namestnik generalnega direktorja sozd Emona Commerce izrazil zadovoljstvo, da je izvajalec del Gradis TOZD GE Maribor, saj smo uspešno sodelovali že na velikem gradbišču EMONE hotel BERNARDIN v Portorožu.

ŠTROMAJER FRANJO

NADALJEVANJE IZ 1. STRANI

SKRB ZA KADRE NA PRVEM MESTU

Čim večje so možnosti izobraževanja in pridobivanja novih znanj in v zvezi s tem tudi napredovanja, tem manjši je odstotek fluktuacije kadrov.

Zaposlovanje je del kadrovske politike, ki je tesno povezana s pridobitvijo del na tržišču tako doma kot v tujini. Tu bi omenil še posebno skrb za delavce, ki se vračajo iz tujine in delavce — potencialne kandidate za zaposlovanje v tujini. Izbira kandidatov za dela v tujini bo morala biti bolj elastična, predvsem pa enotna in razumevala. V prihodnje bo potrebno bolj računati le na pretežno naravni priliv kadrov v zaposlitev, ki jih bo potrebno (velja za vse profile) čim bolj usposobiti in racionalno zaposliti. Ekstenzivno zaposlovanje je možno zavirati le z modernizacijo obstoječe proizvodnje, boljše organizacije, boljšim izkoriščanjem proizvodnih kapacitet, razpoložljivega delovnega časa in z načrtnim kadrovanjem. Pri tem pa se morajo vsi nosilci kadrovske politike med seboj tesneje povezovati in posamezne akcije še bolj koordinirati.

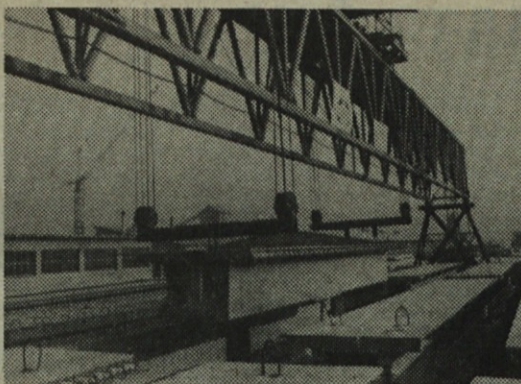
Z delegatskim sistemom smo tudi v Gradisu začeli revolucionirati celotni politični sistem, saj z njim polagamo tirnice na poti k neposrednemu samoupravljanju, k presejanju vseh oblik posredniških in k odpravljanju vsakršnih monopolov.

1650 izvoljenih delegatov Gradisa v organih samoupravljanja, v raznih interesnih skupnostih, občinskih in krajevnih konferencah itd., je svojo bogato preizkušnjo že prestalo. Zato danes, ko v bistvu pred kongresi Zveze komunistov, začnemo intenzivno razpravo o tem, koliko pa delavci v TOZD dejansko odločajo o vseh bistvenih vprašanjih celotne družbene reprodukcije, pa slika po vsej verjetnosti še ne bi bila popolna.

Zato je prav, da se na današnji konferenci pogovorimo tudi o bližajočih se volitvah v samoupravne organe in v naš celotni skupščinski sistem. Pri pripravi na volitve in izbiri delegatov bo morala svojo vlogo izpolniti tudi kadrovska politika v ZK, sindikatu in ZSMS.

KAJ PA STABILIZACIJSKI UKREPI?

Prvi akcijski program stabilizacije je v Gradisu sprejel DSP že konec leta 1971. V naslednjih letih se je ta program Gradisa izpopolnjeval. Tudi enote so sprejemale svoje programe; prav tako pa tudi sindikalna organizacija, ki je povzela nekatere točke iz gradisovega programa in sestavila svojega.

Tudi izboljšana tehnologija prispeva k stabilizaciji

Program je bil večkrat objavljen tudi v Gradisovem vestniku. Zasedovanje uresničevanja posameznih točk programa je bilo zastavljeno zelo sistematično, saj je bila določena osebna odgovornost konkretnih nosilcev in opredeljeni roki izvršitve ter predvideno javno objavljane. Žal se poleg obetajočega začetka in občasnih kampanjskih akcij bodisi na ravni podjetja ali v posameznih enotah, ni bistveno izboljšalo stanje zaradi zavestnega uresničevanja akcijskega programa stabilizacije.

Posebno v zadnjem letu tudi objektivni razlogi niso bili naklonjeni večji aktivnosti za doslednejše izpolnjevanje programa. V kolektivu smo se namreč močno trudili za uresničevanje določil zakona o združenem delu (ZZD). Seveda pa to ne pomeni, da je zategadelj povsem zamrla akcija, vsaj v vseh enotah ne; končno pa tudi uresničevanje ZZD in programa stabilizacije nista dve povsem različni akciji.

Komunisti se moramo v leto 1978 in po naslednjem dogovoriti, da obstoječe stabilizacijske programe po potrebi še dopolnimo, zlasti s predvidenimi povsem količinskimi določili, in jih izpolnjujemo kot eno od stalnih nalog naših kolektivov, s posebno odgovornostjo vseh organizatorjev dela in seve komunistov.

S. U.

REZULTATI INVENTIVNE DEJAVNOSTI V LETU 1977

Leto 1977 je bilo za inventivno dejavnost v marsičem prelomno glede na prejšnje leto, še zlasti, ker so v naši samoupravni družbi začeli veljati normativni akti, ki jasno opredeljujejo cilje in smer razvoja družbenih odnosov, materialno ekonomskega napredka in znanstveno tehnološko revolucijo.

V marcu mesecu preteklega leta je v naši socialistični republiki začel veljati »Družbeni dogovor o inovacijah« ki nas zavezuje uskladiti naš veljavni »Pravilnik o premiranju, nagrajevanju in odškodninah za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge« z novim veljavnim aktom.

To delo je zelo vestno opravila skupina gradisovcev pod vodstvom ing. Uršiča s pripravo novega samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti, ki mu je po večmesečnem usklajevanju dokončno obliko postavil Koletu Vinko, dipl. oec. in je sedaj pred sprejetjem.

Množična inventivna dejavnost je v primerjavi s prehodnimi leti dosegla bistveni napredek, ki se kaže tako na tehničnem kot tudi organizacijskem področju.

Zaradi primerjave navajam tabelo obravnavanih koristnih predlogov po številu prijav po posameznih TOZD v letih 1972-1977. Tabela nazorno kaže, da porast koristnih predlogov iz leta v leto intenzivno raste, žal pa se ne razvija v vseh TOZD enakomerno. Objava tabele naj bi bila spodbuda za vse, ki so bili dosedaj premalo aktivni. (tabela v prilogi!)

Rezultati dela v letu 1977 v podrobnostih pa so sledeči:

Prijavljenih je bilo 20 koristnih predlogov od katerih je bilo obravnavanih 18 z 61 soudeleženi avtorji:

Med obravnavanimi predlogi je bilo tudi 7 patentov, med katerimi pa sta se avtorja patenta »Premostitveni objekti« dipl. ing. Vukašin Ačanski in dipl. ing. Hvastija Boltežar ter avtor patenta »Lepljenje nosilcev« dipl. ing. Vukašin Ačanski odrekli nagradi za njihovo izredno delo.

Ostali obravnavani predlogi:

1. Patent: **Obešalo za daljinsko snemanje bremen.**
Avtor: Kristan Drago, dipl. ing., sodelavca Uršič Jože, dipl. ing. in Hodnik Milan

2. Patent: **Črpalka za pretok agresivnih tekočin**
Avtor: Cotič Vinko, sodelavca Jesenovec Tone in mgr. Žontar Marko, dipl. ing.

3. Patent: **Sežigalna naprava**
Avtor: Horvat Josip, ing. s sodelavci: Bitenc Franc, Oberlötž Rado, Gaberc Marjan, Pahorič Konrad, Sivka Jože, Euršič Jožef.

4. Patent: **Armirano betonsko predalčje**
Avtor: Uršič Jože, dipl. ing. s sodelavci Kilar Mitja, dipl. ing. Dolenc Drago, dipl. ing., Šavli Slavko, dipl. ing., Spindler Albert.

5. Patent: **Armirano betonska hala GH 6**
Avtor: Špes Bojan, dipl. ing. s sodelavci: Rubin Peter, dipl. ing., Fekonja August, Gačnik Franc, dipl. ing., Špindler Albert, Vrečko Franc, dipl. ing., Marinčič Franc, dipl. ing.

6. Koristni predlog: **Pasovni temelji**
Avtor: Adamič Franc, dipl. ing.

7. Koristni predlog: **Računalniški programi**
Avtorja: Skandali Igor, Butina Zvonimir.

8. Koristni predlog: **Naprava za zapolnjevanje opaznih lukenj**

Avtor: Sevnik Nadan

9. Koristni predlog: **Aplikacija finančnega knjigovodstva na strojno obdelavo**

Avtor: Krivec Cilka, oec.

10. Koristni predlog: **Železni količek**
Avtor: Ficko Jože

11. Koristni predlog: **Sanacija Gradis-Velo nosilcev**
Avtor: Igor Omersa, dipl. ing.

12. Koristni predlog: **Zavorne plošče silosov za cement v cementarni Anhovo.**

Avtorji: Klenovšek Jože, dipl. ing., Kolarič Štefan, dipl. ing., Martinčević Vili, Ježovnik Dušan, dipl. ing., Zalokar Jože, Lukač Božo, Lapajne Andrej, dipl. ing., Makovec Janez, Benedik Miha, Zupan Marjan.

13. Koristni predlog: **Gradnja prehodov med silosi v cementarni Anhovo**

Avtorji: Ježovnik Dušan, dipl. ing., Pogačnik Janez, dipl. ing., Zalokar Jože, Mehovec Jože, Zupan Marjan, Knežević Mladen, Biol Franc

14. Koristni predlog: **Gradnja temeljev na mostu na Sotli**

Avtor: Petrovič Anton

15. Koristni predlog: **Optimalizacija zalag betonskega železa v GIP Gradis**

Avtor: Lapajne Stane, dipl. ing.

16. Koristni predlog: **Izjemno prizadevanje pri odkrivanju in ocenjevanju koristnih predlogov racionalizacij in patentov, ter pri urejanju normativnih aktov s tega področja**

Avtorji: Uršič Jože, dipl. ing. Hren Franc, dipl. ing., Koletu Vinko, dipl. oec., Homec Jurij, ing., Marinčič Franc, dipl. ing., Vrečko Franc, dipl. ing., Bojc Janez, dipl. ing.

Celoten fond izplačanih nagrad je znašal din 306.340,76 neto oz. 363.473,93 bruto.

Na 28. seji Odbora za razvoj in organizacijo je bila imenovana stalna komisija za oceno in vrednotenje gradisovih patentov in koristnih predlogov, ki se bo sestajala predvidoma štirikrat letno, ter vključevala vedno

najmanj enega člana prizadetih TOZD pri obravnavanju prispelih prijav.

Člani komisije so: Lampe Stane, dipl. ing. (predsednik), Hren Franc, dipl. ing., Koletu Vinko, dipl. oec., Lapajne Andrej, dipl. ing., Vrečko Franc, dipl. ing.

V letošnjem letu je komisija prejela za obravnavo že dva patenta ter en koristen predlog. Evidentiranih pa je tudi 9 novih patentnih prijav, ki pa jih mora strokovna služba še obdelati.

Prijave zaradi boljše koordinacije sprejema strokovna služba v ROS (ing. Homec). Sodeluje tudi pri konkretnem sestavljanju prijav v kolikor gre za postopek pridobitve patenta ter jih opremljene in ovrednotene posreduje pristojni komisiji.

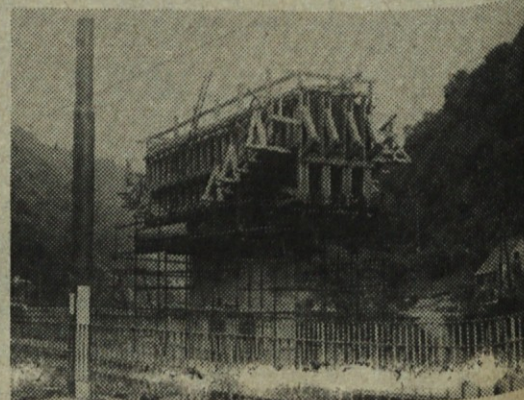
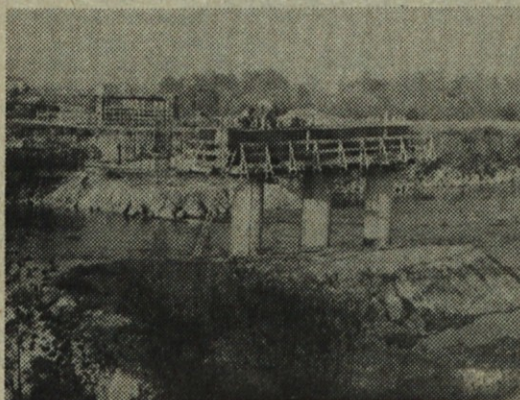
Za zaključek naj izzovem le tiste TOZD, ki se do sedaj niso preveč intenzivno vključevale v intenzivno dejavnost in naj razmislijo, da nam uspešne rešitve v tehniki in organizaciji, boljši izkoriščenosti kapacitet, preprečevanju nastajanja večjih škod, prinaša ogromne dohodke, avtorji takih spodbud pa naj bodo v duhu Zakona o združenem delu tudi ustrezno nagrajeni.

HOMEK JURIJ, ing.

ŠTEVILO INOVACIJSKIH PREDLOGOV V LETIH OD 1972 DO 1977

Zap. št.	TOZD	1972	1973	1974	1975	1976	1977
1.	GE Celje			1/1		4/2	1/1
2.	GE Gradnje Ptuj						
3.	GE Jesenice				1/1		11/2
4.	GE Koper						
5.	GE Ljubljana						
6.	GE Ljubljana-okolica						1/1
7.	GE Maribor		4/1			14/3	8/1
8.	NG Maribor			5/1	3/3	1/0	2/0
9.	GE Ravne	2/1					
10.	KO Ljubljana						2/1
11.	KO Maribor					4/1	7/1
12.	LIO Škofja Loka						
13.	OGP Ljubljana						
14.	SPO						
15.	Železokrivnica						
16.	Biro Ljubljana						6/2
17.	Biro Maribor					2/1	5/2
18.	Skupne službe	3/1			5/5	4/1	18/7
Skupaj		5/2	4/1	6/2	9/9	29/8	61/18

Uloemek pomeni $\frac{\text{število sodelavcev}}{\text{število predlogov}}$

Številni predlogi za koristne predloge, ki jih že uporabljamo v praksi

»GIBANJE« ČLANSTVA ZK

Zveza komunistov Slovenije je med strateškimi nalogami obnove svoje socialne in razredne strukture posebej izpostavila povečanje članstva ZK, tako da se mora hitreje od ostalih povečati v ZK delež delavcev, žensk in mladine.

Doseženega stanja glede spreminjanja strukture članstva ZK v Gradisu ne moremo točno podati, ker nam manjkajo nekateri podatki, vendar lahko tudi na osnovi nepopolnih podatkov ugotovimo, da se ne ustvarjajo zahteve, ki so bile postavljene na 10. kongresu ZKJ in 7. kongresu ZKS, kar je resno opozorilo, da moramo temu vprašanju posvečati še večjo pozornost ter doseči, da se ta gibanja hitreje uresničujejo.

Za nadaljnjo aktivnost in usmeritev akcije pri sprejemanju novih članov v ZK je izredno pomembno, da poznamo kolikšen je delež članstva ZK v posameznih osnovnih organizacijah v odnosu na vse zaposlene v tistih sredinah, kjer organizacija deluje.

Da bi lahko tudi s tega vidika ocenili dosežene rezultate, je prav, da najprej ugotovimo, da nimamo organizirane oblike delovanja ZK je izredno pomembno, da poznamo kolikšen je delež članstva ZK v posameznih osnovnih organizacijah v odnosu na vse zaposlene v tistih sredinah, kjer organizacija deluje.

Da bi lahko tudi s tega vidika ocenili dosežene rezultate, je prav, da najprej ugotovimo, da nimamo organizirane oblike delovanja ZK v TOZD Biro za projektiranje Maribor, ki sicer ima 2 člana ZK, ki pa sta povezana v osnovno organizacijo TOZD GE Nizke gradnje ter TOZD Železokrivnici Ljubljana. Vprašanje so tudi komunisti, ki delajo v Frankfurtu.

Od 16 organizacij ZK v Gradisu samo ena organizacija presega 10 %, članov glede na število zaposlenih. Dve organizaciji sta blizu 10 %, dve pa ne dosežata niti 5 % komunistov od vseh zaposlenih v TOZD. In če pogledamo, da edino osnovna organizacija v Delovni skupnosti skupnih služb presega 10 %, je to dokaz, več, da nismo dovolj storili za doseganje delavske večine v ZK.

Vsekakor število članov osnovne organizacije ni edini pogoj za njeno učinkovitost in vpliv v svojem okolju, vendar nam to pokaže, da si v osnovnih organizacijah niso dovolj prizadevali pri vključevanju novih članov v ZK predvsem delavcev iz neposredne proizvodnje. To se lahko razlaga tudi s sektaškim odnosom do delavcev, zaprtostjo nekaterih osnovnih organizacij, neorganiziranim in nesistematičnim delovanjem v pripravah in sprejemanju v ZK, nezadostnim razumevanjem nekaterih objektivnih težav s katerimi so obremenjeni mnogi delavci, kot so na primer vprašanje bivanja, potovanja na delovno mesto, šolanje ob delu, ipd. Vzroke za nezainteresiranost delavcev, da bi vstopali v ZK je iskati neustreznih metodah dela nekaterih osnovnih organizacij ter v tem koliko so te odprte proti delavcem, koliko se te zavzemajo za reševanje bitsvenih in konkretnih vprašanj njihovega življenjskega interesa.

Najbrž v nekaterih osnovnih organizacijah še nimajo ustreznih programov obnavljanja članstva, niti v tistih

ne, ker je delež članstva izredno majhen. Podatki kažejo, da v nekaterih organizacijah po letu ali dve niso sprejeli nobenega novega člana. Najbrž bi se danes morali dogovoriti, da so osnovne organizacije dolžne izdelati programe obnavljanja, predvsem tiste z nizkim odstotkom članov ZK, ter ga posredovati konferenci oz. komiteju konference ZK Gradis, ki bo v svoj program morala vključevati tudi aktivnost na področju sprejemanja novih članov.

V osnovnih organizacijah pred sprejemom novih članov premalo poskrbimo, da bi se kandidati v celoti spoznali s programom in statuti ZK. Tudi po sprejemu se premalo posvečamo njihovem usposabljanju za politično delo in izvajanje nalog ZK. Predvsem to velja za mlajše člane med katerimi je mnogo takih, ki kaj kmalu začutijo, da niso več deležni take pozornosti kot so jo doživljali pred in ob samem sprejemu v ZK. Mnogi med temi so si drugače predstavljali delovanje osnovne organizacije ter svoje delo in vlogo v njej. Mnogokrat so taki člani prepuščeni sami sebi, počutijo se nesigurno, ne predlagajo in nimajo iniciative, da bi vplivali na stališče in sklepe OO ZK. Vzrok za takšno stanje je nedvomno tudi v tem, da se v OO ZK ve kdo ima vpliv in čigava beseda se posluša, pa se zato del članstva obnaša pasivno, posebno tisti mlajši.

Na osnovi razpoložljivih podatkov o gibanju članstva v zadnjih letih lahko opredelimo še nekatera vprašanja, ki nam kažejo na pravilnost ali pomanjkljivosti pri uresničevanju dolgoročno zastavljenih nalog in politike ZK na tem področju:

1. Sprejemanje v ZK — ugotovimo lahko, da so naše OO ZK v zadnjih letih sprejemale relativno malo novih članov z izjemo leta 1976, ko pa je skoraj polovica novo sprejetih v OO ZK GE Maribor. Kot sem že poudaril bo temu vprašanju moral ustrezno pozornost posvetiti tudi komitej te konference.

2. Seveda s tako nizkim sprejem ne moremo bistveno vplivati na izboljšanje kvalifikacijske strukture članstva ZK v prid delavcem iz neposredne proizvodnje. Zasedimo lahko tudi povsem nasprotno tendence (GE Maribor).

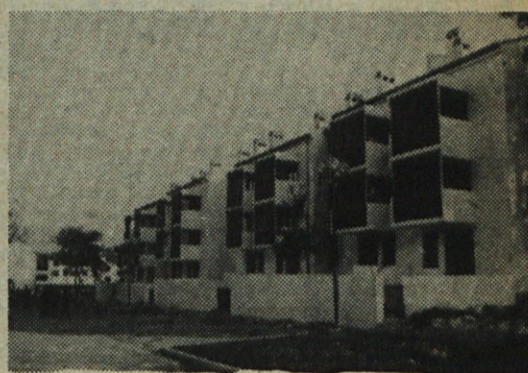
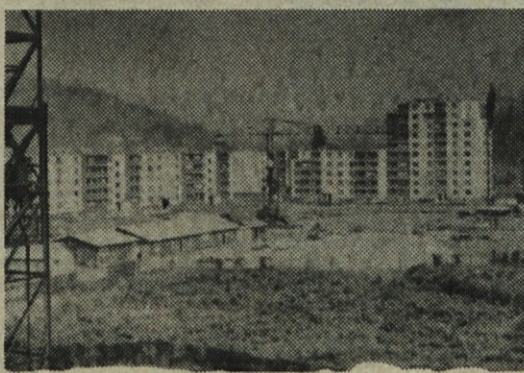
3. Če pogledamo starostno strukturo ZK za leto 1977 vidimo, da je več kot petina članov starih do 25 let in če tem prištejemo še nekaj članov iz starostne skupine 25 do 30 let, dobimo podatek o velikem številu mladih komunistov istočasno pa ugotavljamo, da nam mladinske organizacije ne morejo zaživeti. Organiziranje in aktiviranje aktivov mladih komunistov je torej več kot nujno.

4. Odstotek članstva ZK v odnosu na vse zaposlene se v mnogih sredinah ni bistveno izboljšal celo nasprotno, v nekaterih organizacijah beležimo nazadovanje.

Ob koncu naj pripomnim, da smo pri zbiranju posameznih podatkov naleteli na velike težave zaradi neurejene evidence v posameznih osnovnih organizacijah, pa bo tudi v tem pogledu potreben ustrezen dogovor na današnji konferenci.

V. MASTEN

BO V LETU 1978 DOGRAJENIH VEČ STANOVANJ?

Po posvetu o planiranju v Gradisu (novembra 1975) in izidu zakona o planiranju (februarja 1976) smo sestavili v Gradisu program razvoja do leta 1980. Poleg programa razvoja za čas 1971—75, ki je bil sestavljen le v osnutku, je to prvi srednjeročni razvojni program podjetja, s katerim smo samoupravno določili srednjeročne cilje. S posebnim sporazumom o osnovah plana Gradisa so se vse TOZD obvezale, da bodo uresničevale in uresničile najpomembnejše skupne cilje, zlasti pa še:

- povečevanje obsega del, zvečanje industrijskega načina gradnje in izboljševanje kakovosti,
- povečanje angažiranosti del v tujini,
- zboljšanje osnovnih kazalnikov uspešnosti,
- povečanje standarda zaposlenih,
- vsklajevanje dejavnosti med TOZD in zvečanje deleža medsebojne dejavnosti (interne realizacije) kot tudi večje povezovanje zunaj Gradisa.

Sporazum vsebuje tudi konkretne podatke o predvidenih rezultatih, o usmeritvi Gradisove dejavnosti in o skupnih naložbah.

Vse TOZD niso sprejele svojih srednjeročnih programov, ker so kar povzele ustrezajoč svoj del iz programa podjetja.

Kar zadeva letno načrtovanje, se stanje postopno zboljšuje tako glede na čas sprejemanja letnih gospodarskih načrtov kot glede na vsebino le-teh. Še posebej po izidu zakona o planiranju in zakona o združenem delu, se oblikujejo gospodarski načrti (osnutki) na podlagi izhodišč, ki upoštevajo tako razvojno usmeritev vsake TOZD in DO kot celote kot vsakoletno stanje gospodarstva, ki ga republika povzema s skupščinsko resolucijo.

Prav zdaj nastaja nova kakovost v planiranju delovanja delovne skupnosti in tistih TOZD, katerih dejavnost je pomembna za večino TOZD (SPO, Žel.).

Velja še ugotoviti, da se planiranje uveljavlja v različnih TOZD različno. To pomeni, da se ponekod gleda na plan in planiranje (od srednjeročnih programov do mesečnega operativnega planiranja) še domala kot na neobdobja, da pa v večini TOZD — še posebej v zadnjem letu — vidijo izhod ali rešitev za vrsto bistvenih problemov poslovanja prav v zavestnem kakovostnem planiranju na raznih ravneh — in seve na zasledovanju uresničevanja planov ter na ukrepanju, če se plani ne uresničujejo v zadovoljivi meri.

Zahteve delavcev na zborih

Iz TOZD GE Maribor

Izjava predsednika republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije tovariša Janeza Barboriča v zvezi z glasili delovnih organizacij me je vzpodbudila k pisanju te naslednje vsebine.

Mesec december 1977 lahko proglasimo za najbolj razgiban v zgodovini našega TOZD oziroma Gradisa nasploh, saj smo se sestajali, sestavljali, dogovarjali in sprejemali kar 6 pravilnikov ter sporazumov.

Udeležil sem se večine zborov po naših gradbiščih v drugi polovici decembra.

Skrbna obravnava pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupne porabe TOZD GE Maribor, s katerim želimo odpraviti vse dosedanje nepravilnosti, predvsem pri delitvi osebnih dohodkov, dvigniti produktivnost dela. Izboljšati delovne pogoje, pravično nagrajevanje po vloženem delu — to je — delo izvrševati v skladu itd.

Pri obravnavi teh nanizanih problemov moram opisati enoglasne zahteve delavcev — neposrednih proizvajalcev v naslednjem: oskrba materiala na gradbišču mora biti urejena; pri akordiranem delu ga ne sme manjkati. Odgovorni morajo poskrbeti zanj. Lanskoletno pomanjkanje cementa se ne sme ponoviti.

Strojne opreme ter prevoznih kapacitet mora biti do-

volj na razpolago. Učinkovitost popravil strojev se mora izboljšati, organizirati popravila takoj ne glede na čas.

Poskrbeti je za drobno mehanizacijo, katere primanjkuje, od katere pa je odvisna produktivnost in sodobna gradnja. Vodilni delavci v TOZD in skupnih službah naj imajo vedno pred seboj stalno nalogo, da bodo skrbeli za pridobivanje del na tržišču.

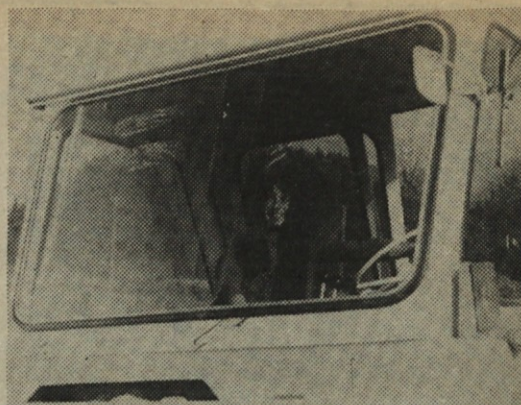
Prav tako so isti zadolženi za napredek, izboljšave ter mehanizirano izvrševanje del, kajti tu so največji viri produktivnosti in lajšanje težkega fizičnega dela.

Organizatorji proizvodnje in vodilni delavci v TOZD, kakor tudi v skupnih službah so dolžni ter odgovorni, kakor svojim predpostavljanim, tako napram delavcem, da delovne procese pravilno organizirajo, koordinirajo, organizirajo medsebojno pomoč. Njihovi osebni prejemki morajo biti vezani na skupni uspeh v TOZD.

Posvetiti je potrebno vso skrb dobremu planiranju na gradbišču ter drugod. In končno, starejši delavci nad 50 let so izrazili bojazen, kako bodo delali v akordu, posebno pri delih, ki je odvisna od fizične zmogljivosti.

Opisal sem vsebino zborov našega TOZD. Potrudimo se vsi skupaj — upoštevajmo pogoje neposrednih proizvajalcev za uveljavitev sprejetega novega sistema.

V. VEIT

V Gradisu je približno polovica zaposlenih mlajša od 30 let

MLADINCI PRED NOVIMI NALOGAMI

V decembru lanskega leta so se mladinci Gradisa, vseh OO ZSMS, zbrali na seminarju na Pohorju. Obravnavali so tematiko novih družbenih sprememb in organiziranost mladih v Gradisu.

Ena od oblik organiziranosti mladine v Gradisu, predvsem v TOZD, ki so precej aktivni, je tudi vključevanje mladih komunistov v delo OO. Na svetu ZK je bil ustanovljen aktiv mladih komunistov, ki bi deloval predvsem na tem področju. V aktivu so zastopani mladi komunisti iz posameznih TOZD. Ti mladi komunisti bodo v bodoče osnova delovanja OO ZSMS. Svojo avtoriteto morajo usmeriti v delo svoje OO in pomoč ostalim, ki pa so v njihovem okolju. Predlog seminarja na Pohorju je bil tudi, da se mladi povežejo v skupnih akcijah na različnih področjih. OO ZSMS je organizirana tako, da svoje delo deli v posamezne komisije ali v manjših OO v referate. Ti referati ali komisije delujejo na idejnopoličnem področju, kulturnem, informativnem, kadrovskem, socialnem, športnem in drugih. Delovanje v Gradisu naj bi bilo sprva predvsem na teh področjih. Povezava naj bi potekala na teritorialnem principu. Povezovati naj bi se pričele TOZD na mariborskem in ljubljanskem področju in postopoma vključevanju tudi drugih TOZD. Seveda bi morali aktivni mladinci in mladi komunisti sprva ugotoviti vse želje mladih v TOZD in na podlagi le-teh kasneje izvesti skupne akcije. Tako bi ga iz naših razgovorov, zapisnikov in poročil izrinili besedo nezainteresiranost mladih in aktivnost le nekaj posameznikov. Mislim, da je tako povezovanje postopno in potekati mora v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD in OZD.

Poleg povezovanja na posameznih področjih dela smo na seminarju govorili tudi o stalnih akcijah izobraževanja mladih na družbenopolitičnem področju in drugih področjih, ki zanimajo mlade. Oblika seminarja, ki ga je organizirala mladina Gradisa s področja Maribora, naj bi bila v tej obliki ohranjena, dodati bi bilo potrebno teme, ki so v tistem času aktualne in pritegniti k sodelovanju tudi center za izobraževanje Gradisa, ki bi preskrbel predavatelja za posamezna področja in delno finančni seminar.

Na take seminarje naj bi bili vabljeni mladinci, ki so pokazali aktivnost in bi se menjali, da bi oblika izobraževanja za jela čim večje število mladincev, ki bi delovali v osnovnih organizacijah.

MURN DOMINIK

KAJ JE NOVEGA DRUGOD?

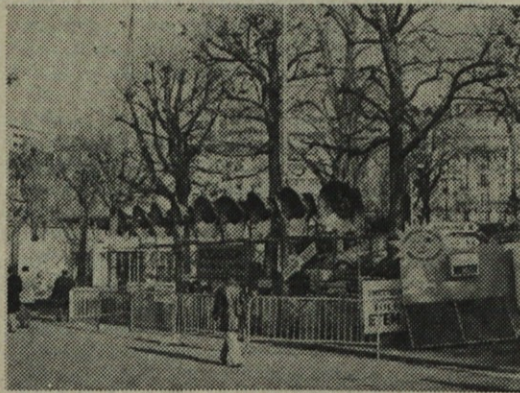
Silikatni betonski elementi

V Sovjetski zvezi in Vzhodni Nemčiji gradijo dve novi tovarni za proizvodnjo gradbenih elementov iz silikonkega betona. Vsaka od teh tovarn bo na leto proizvedla približno 50.000 kub. m teh elementov. Za to proizvodnjo uporabljajo pesek in apno, katera po posebnem postopku prečistijo, oblikujejo in strjujejo, podobno kot v postopku proizvodnje prednapetih betonskih elementov iz cementa. Strjevanje poteka v večurnem postopku v avtoklavah.

Pri testiranju so ugotovili, da so gradbeni elementi iz silikatnega betona iste trdnosti kot podobni elementi, izdelani iz cementnega betona. Iz teh novih elementov bodo že v letu 1979 delali notranje zidne plošče in tudi zidne panele v dolžini šest metrov za industrijsko gradnjo.

Hiše z zidovi iz impregnirane vate

V najbolj hladnih predelih Sovjetske zveze v zadnjem času gradijo večje število pritličnih pa tudi večnadstropnih hiš z zidovi iz vate, impregnirane z neko gosto plastično maso. Taka impregnirana vata se je pokazala kot izvrsten gradbeni material, saj ima odlično toplotno izolacijo in je tako izguba toplote petkrat manjša kot pa pri zidovih iz opeke. Izdelava zidov je enostavna in ekono-

mična: posebni stroji presejejo vato in iz nje oblikujejo plošče, debele 15 cm, ki jih potem uporabijo za gradnjo zidov.

Zidovi iz aluminija in pene

V Sarajevu je konec avgusta začela poskusno obratovati tovarna luksalon sendvič — panelke, ki jih izdelujejo po licenci nizozemske tovarne Hunter Douglas. To je nov proizvod, ki bo v gradbeništvu zamenjal med ostalimi načini staro izdelovanje zidov. Sendvič — panelke imajo z zunanje in notranje strani aluminijaste obloge, med njimi pa je trda poliuretanska pena kot toplotna izolacija. Panelke delajo v štirih debelinah in v standardnih barvah. Celotna proizvodnja za letošnje leto je že razprodana.

Janezu v slovo

Ob novoletnih praznikih je umrl **PREDIKAKA JANEZ**, doma iz Ptujke gore. V Gradisu na gradbišču v Kidričevem je delal 20 let kot kovač. 10 let je užival pokojnino.

Bil je cenjen kot dober strokovnjak, požrtvovalen in vesten delavec. Imel je tudi to vrlino, da je bil vedno dobre volje, znal se je šaliti, ob tem pa je bil vedno zelo dober tovariš. Ostal nam bo v lepem spominu.

V. VEIT

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta se najlepše zahvaljujem Osnovni organizaciji sindikata **KO GRADIS Ljubljana** za darovani venec ter vsa izrečena sožalja.

ŠTEFAN KUZMA

HUMOR

IMRE ČERVEK — 50-LETNIK

11. januarja je praznoval svoj 50. rojstni dan, eden najvestejših sodelavcev Gradisa, strgarski delovodja iz mariborskih Kovin-

skih obratov, Imre Červek. Ob srečanju z »Abrahamom« je prav, da ga nekoliko поближе predstavimo bralcem »Gradisovega vestnika«.

Rodil se je v številni kmečki družini, v Rakičanu, v Prekmurju. Po končani osnovni šoli in triletni industrijski šoli se je kot še toliko drugih Prekmurcev, ki jim domač kraj ni mogel nuditi primernih delovnih mest, odpravil z doma, v Ljubljano. 12. marca 1951 se je oglašil na takratnih Gradisovih Centralnih obratih in še isti dan pričel z delom v remontni delavnici, v kolektivu, ki mu je še danes zvest. Kot serviser je sodeloval na gradbiščih v Grosuplju, Krškem in Podvelki. Leta 1960 se je iz družinskih razlogov

preselil v Maribor in »presedlal« v strgarsko kovinskih obratov. Zaradi izrednih delovnih in organizacijskih sposobnosti je kmalu prevzel vodenje strgarske delavnice, delovno mesto, ki ga uspešno opravlja še danes. Tudi za dopolnilno izobraževanje je našel čas in je leta 1976 uspešno končal dveletno delovodsko šolo.

Njegov prispevek kolektivu pa ni bil omejen zgolj na strokovno delo, pač pa je vseskozi aktivno sodeloval tudi na področju samoupravljanja, saj je bil v več obdobjih voljen v samoupravne organe in izvršne organe sindikalne organizacije. Trenutno pa je delegat v delavskem svetu podjetja.

Ob njegovem življenjskem jubileju mu želimo še veliko let zdravja, sreče in predvsem poklicnega zadovoljstva.

MH

NEZGODE NAS OPOZARJAJO

V mesecu decembru 1977 se je pri delu poškodovalo 32 delavcev. Na poti z dela in na delo pa 2 delavca, to je skupaj 34 delavcev.

TOZD GE Celje (5 poškodb)

Mujarić Enver, vajenec. Pri opaženju stroja na objektu Hudinje B-3 je imenovanemu padel na glavo tramci in mu jo poškodovale kljub temu, da je uporabljal čelado.

Bratković Jože, KV strojnik. Na dežurstvu v obratu je čistil kamion, pri tem mu je spodrsnilo tako, da je padel na tla in si poškodovale levo roko in nogo.

Sluga Janez, KV strojnik. Pri razkladanju opeke mu je druga opeka stisnila mezinček na desni roki.

Čulibrk Momir, NK delavec. Pri čiščenju kanala je imenovanemu nerodno stopil, tako da je padel in si poškodovale brado.

Čulibrk Marko, PU zidar. Pri razkladanju opeke mu je druga opeka stisnila mezinček na desni roki.

TOZD GE »Gradnje« Ptuj (5 poškodb)

Cestar Ivan, PU tesar. Pri razopazovanju kovinskih opažev mu je spodrsnilo, zaradi česar je padel in si poškodovale rebra.

Arnejčič Anton, PK delavec. Pri polaganju betonskih cevi za kanalizacijo mu je spodrsnilo, tako da ni pravi čas umaknil roke, katero je imel med cevmi, zato mu je stisnilo prste na levi roki.

Horvat Milan, PK delavec. Pri razkladanju kovinskih zaklonskih vrat mu je stisnilo kazalec na desni roki.

Čeh Ignac, NK delavec. Imenovanemu je kopal jašek v garaži. Sodelavcu, ki je nad njim odvažal zemljo, je zaradi spolzkega terena udarila samokolnica v jašek, tako da je padla imenovanemu na glavo ter mu jo poškodovale.

Panič Franc, KV mizar. Pri poglobljanju zapornih plošč na vratih mu je dleto spodrsnilo tako, da se je urezal v dlan na levi roki.

TOZD GE Jesenice (2 poškodbi)

Petrović Cvjetin, PU strojnik. Pri razkladanju opeke iz žleba je prijel za opeko pri prti — palec desne roke.

Hribar Franc, KV tesar. Imenovanemu je obdeloval letve DIN 2-2 cm, pri tem mu je desna roka spodrsnila v rezilo stroja (zaradi ne previdnosti), tako da si je poškodovale kazalec in središče desne roke.

TOZD GE Koper (4 poškodbe)

Miljević Živko, PK zidar. Pri teku čez gradbišče si je imenovanemu izvil desno nogo v nartu.

Midić Ramo, KV tesar. Pri pokrivanju jaška je imenovanemu spustil železni pokrov malo pozneje kot njegov sodelavec. Pri tem mu je stisnilo dva prsta desne roke med okvir jaška.

Frandera Branko, KV ključavničar.

Pri varjenju jeklenih cevi je imenovanemu stopil na odrsko cev ter si poškodovale gleženj leve noge.

Bagari Jože, KV varilec.

Pri prehodu transportnega traku iz enega konca na drugi je imenovanemu spodrsnilo; padel je na ročno dvigalko in si pri tem poškodovale gleženj desne noge.

TOZD GE Ljubljana (V tem mesecu ni bilo zabeleženih nesreč pri delu.)

TOZD GE Ljubljana-Okolica (1 poškodba)

Mehanović Ibrahim, NK delavec.

Pri polaganju hidroizolacije na tlaku z lepljenjem plate je brizgnil bitumen in mu poškodovale zapetost desne roke.

TOZD GE Maribor (3 poškodbe)

Rogina Emerig, KV strojnik.

Med prelaganjem tračnic z viličarja na tla na separaciji so se tračnice vsule pri tem pa je imenovanemu stisnilo dva prsta leve roke.

Šlemer Ludvik, PK strojnik.

Pri utrjevanju terena je nabijal z žabo. Ker je bil v zemlji kamen, je žaba skočila posevno, imenovanemu je stopil za njo ter izgubil ravnotežje in si poškodovale levo nogo v gležnju.

Lepoglavec Jože, KV ključavničar.

Ob prihodu na delo je imenovanemu pri izstopanju iz avtomobila stopil na kamen tako, da je padel in si zlomil desno nogo v gležnju.

TOZD GE Nizke gradnje (5 poškodb)

Alijić Pikred, PU tesar.

Pri dviganju z žerjavom »larsen« profilov mu je breme stisnilo prst na desni roki.

Draguljić Nenad, NK delavec.

Pri razkladanju armature z žerjavom mu je breme stisnilo desno nogo.

Pušnik Matilda, PK kuharica.

Imenovanemu je prenašala lonec, pri tem ji je spodrsnilo na spolzkih tleh, da je padla in si poškodovale levo nogo.

Zadravec Rok, PK varilec.

Pri zategovanju vijaka na montaži nosilnega odra mu je spodrsnelo, da je padel na kotno železo ter se udaril na levo nogo.

Šarman Leopold, KV tesar.

Imenovanemu je rezal okrogel les na krožni žagi. Les je bil debelejši, tako da ga je moral obračati. Pri tem je kos lesa odnesel proti delavcu, le-ta se je hotel umakniti pri tem pa je neprevidno zamahnil z roko po listu krožne žage in si poškodovale več prstov na levi roki.

TOZD GE Ravne na Koroškem (2 poškodbi)

Porić Mustava, KV tesar.

Pri vrtanju opažev se je imenovanemu zasukal električni vrtni stroj in mu poškodovale prstane desne roke.

Muratović Remzija, PU železokrivce.

Skupina delavcev je betonirala vodotrdni jašek. Pri vibriranju stene jaška je popustila spodnja opora opaža. Imenovanemu se je spustil ob steni jaška, globoko

kega 2,20 m, in hotel nadomestiti odpadlo oporo. Pri tem se je zrušil kos zemlje ca. 0,50 kub. m in ga zasul.

TOZD KO Maribor (4 poškodbe)

Enota ni dostavila prijav nesreč pri delu, ER-8.

TOZD LIO Škofja Loka (2 poškodbi)

Cedilnik Rado, inštruktor učencev.

Pri dajanju navodil za dovoz lesa na žago cepilko je imenovanemu stal ob viličarju. Po končanem pogovoru je voznik viličarja speljal ter z zadnjim delom zadle imenovanega tako, da ga je podrl in mu poškodovale desno nogo.

Primožič Dominik, KV mizar.

Pri skoblanju zaključnih letvic se mu je ta nagnila tako, da je s prstom desne roke prišel v dotik z rezilom in si poškodovale kazalec.

TOZD OGP LJUBLJANA — VELO (V tem mesecu ni bilo zabeleženih nesreč pri delu.)

TOZD SPO Ljubljana (4 poškodbe)

Penežič Jože, KV delavec.

Pri vzpenjanju na keson kamiona mu je zaradi spolzke stranice spodrsnilo, tako da je dobil udarec v golenično kost leve noge.

Smeke Alojz, KV strojnik.

Pri popravilu stroja kompresorja je nesel od servisnega avtomobila zaganjač. Med potjo mu je spodrsnilo, da je padel in se poškodovale.

Koželj Anton, voznik tovornih vozil.

Pri sestopanju iz kamiona je stopil na zadnje kolo, pri tem mu je spodrsnilo in si je poškodovale gleženj na levi nogi.

Friš Branko, PK delavec.

Imenovanemu je šel na delo z avtobusom. Avtobus je med potjo zavozil na bankino in se prevrnil. Pri tem je bil lažje poškodovan.

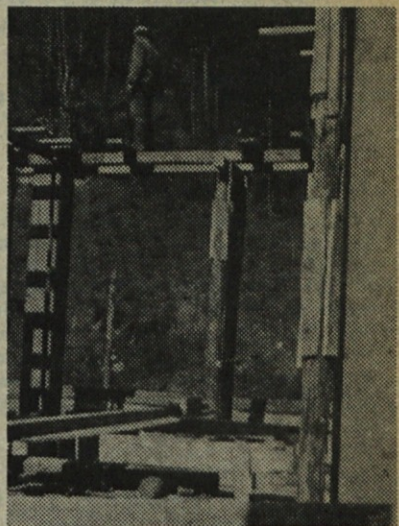
TOZD Železokrivnica (V tem mesecu ni bilo zabeleženih nesreč pri delu.)

TOZD KO Ljubljana (1 poškodba)

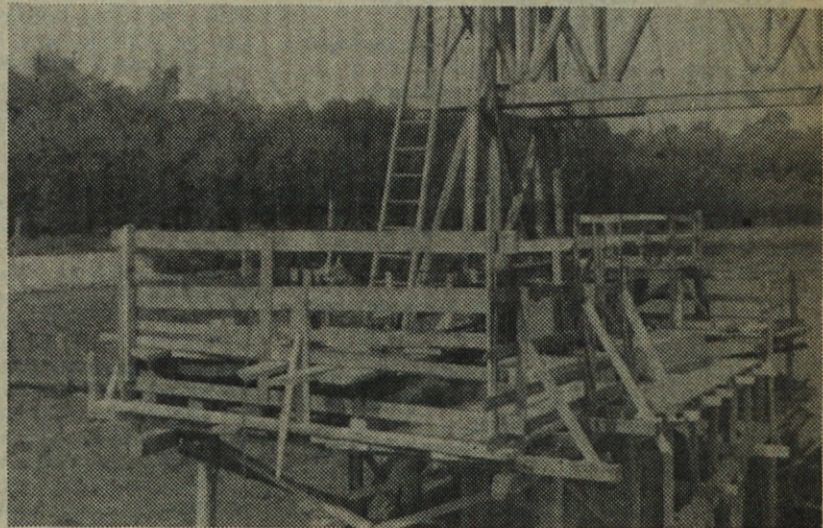
Dolinar Janez, KV ključavničar.

Pri montaži rez. dela se je imenovanemu rahlo udaril v komolec desne roke, kar je povzročilo močno oteklino v predelu komolca.

BOJAN BAMBIČ

Slabo zavarovan del delovišča

Tako je potrebno urediti vsako delo — varno in funkcionalno

STARI GRE NA TEKMO — II

— Romunija, na nas, tu smo!
— Tu smo torej!
— Peljemo se skozi vas, kakor sem videl kasneje, je bila ta, kakor vse vasi skozi katere smo se vozili kasneje popolnoma enaka. Torej cesta skozi vas, levo in desno od nje jarek, pa zopet 3—5 m nekakšnega pločnika, ki je le pohojen in neutrjen, čeprav se tu vozi, obvezna ograja in zanjo hiše. Ograja prebeljena in pritične male hiše, po navadi vse enake z obvezno kolonado vhoda. Fasade po navadi zelene barve. Tako je bilo tu, tako je bilo kasneje povsod, pa naj je imela vas par hiš ali pa so bile velike raztegnjene vasi, ki imajo tudi po 15.000 duš. Torej strnjene vasi ob cesti, nato pa ravnina, ravan, ravno desno — levo, kamor seže oko. Dolčas.

— Mračilo se je, toda nobeden od avtomobilov ni imel luči, kasneje sem ugotovil, da je povsod tako, vozijo brez luči. Tilé Romuni so ti pa res tiči, v mraku vozijo brez, v najboljšem primeru pa le s parkirnimi lučmi, ne pomaga nobeno »blendanje« in preklinjanje, ne voznja z dolgimi lučmi, ono brez ali pa s parkirnimi. Jasno je, da je taka voznja zelo nevarna, saj pelješ s kratkimi lučmi, pa tik pred seboj zagledaš goro, ta gora pa je avto-hladilnik, ki vozi pred teboj brez prižganih luči. Tako je na cestah v vaseh, tako je na ravni odprti cesti, tako je v Bukarešti, tako je tu povsod. Naš znanec nam je rekel, da štedijo. Meni se pa zdi, da jim ni čisto jasen pojem štednje?! Pa še o lučeh. Mesta so zelo, zelo slabo osvetljena, saj ob cesti skoraj ne vidiš luči, ako pa že je, je pa tako medla, da njena svetloba ne prodre do ceste. Tudi v vaseh so vse hiše temne, tu ne vidiš osvetljenega okna.

ZAČETEK LETNIH ŠIG

Organizator finalnega srečanja bo SGP Stavbenik iz Kopra

Predtekmovanja se začnejo že v februarju

Medtem ko je večina gradbincev, ki se ukvarja s športom in rekreacijo v tem času, usmerjena predvsem na zimske športne igre, ki bodo sredi februarja v Kranjski gori, komisija za šport in rekreacijo pri RO SGDS skupno z organizacijskim komitejem pri SGP Stavbenik iz Kopra, ki bo organizator finalnega dela tega tekmovanja, že pripravlja letne igre gradbincev. Določeni so že vsi organizatorji posameznih panog in fiksirani tudi že datumi. Tako bomo nastopili v posameznih panogah v naslednjih obdobjih:

	Organizator	Datum
Šah	GIP BETON zasavje	
	Zagorje ob Savi	25. februar
Streljanje	Cevovod Maribor	4. marec
Kegljanje	SGP Gorica, Nova Gorica	11., 18., 25. III.
Namizni tenis	GIP GRADIS, Ljubljana	8. april
Odbojka	SGP PIONIR, Novo mesto	15. april
Balinanje	GP GRADNJE, Postojna	13. maj
Mali nogomet	GP VEGRAD, Velenje	20. maj

Objave posameznih datumov za predtekmovanja po posameznih panogah naj služijo predvsem ekipam, ki so nas že doslej dobro zastopale na ŠIG, da se tudi tokrat dobro pripravijo in nas ponovno razveselijo z dobrimi rezultati. Istočasno pa smo si zadali tudi dolžnost, da eno od teh panog — namizni tenis, skrbno organiziramo v zadovoljstvo nas in vseh udeležencev ŠIG.

Kaj le počno v temnih hišah? Se ljubijo le v temi, saj to je še težje, kakor pri luči, morda imajo pa zato tip bolj razviti. Ali pa so sramežljivi na, na... po številu otrok sodeč to ne bi rekli!!

— Uro smo premaknili naprej.
— Torej po njihovi uri smo bili ob 19. uri že v Bukarešti, naša ura je kazala šest popoldan. Tema! Promet ne prevelik, po vseh cestah pa vozi ena in edina vrsta avtomobilov, dacia 1300, sem in tja še kakšna škoda, trabant ali renault-major 8 ali 10. Od sto vozil jih je sigurno 96 znamke dacia, ki jih tu izdelujejo v štirih barvah. Velika izbira — kaj?

— Bukarešta! Po celi uri »lutanja« nam je le uspelo priti iz mesta, na pot, v smer, kamor smo bili namenjeni. Podali smo se skozi Urzicenti — Cilibia — Braila v Galati, tu so znanci!

— Seveda smo se med potjo učili romunsko, kar sem ugotovil kasneje, ko sem vprašal nekega fanta, če zna rusko. No z njegovo in mojo skromno rusčino sva ugotovila, da smo na pravi poti, kam moram iti, pa še to, da v romunščini pomeni:

Buona ziva — dober dan
Nainte — naravnost
Drapte — desno
Stnga — levo in kasneje še »Na zdravje« — na rok!

Ceprav brez karte (za vožnjo nazaj smo jo kupili), smo teh 240 km do našega Đoke pripeljali brez nezgod že ob 22. uri. Vsi so nas že čakali, veselo snidenje mojih znancev s svojo žlahto. Torej vse, kar v nadalje povem o ljudeh in življenju tu, iz prve roke!

Spili smo steklenico »viskija«, ne oba kolega, ne jaz, ga nismo hoteli žaliti, saj se je hotel malo »pobahati«. Bila je namreč le steklenica od Balantaines, notri pa slabše vrste konjak. Se mu že revanžiramo, ako mu uspe priti k nam.

Romunija je po površini le malo manjša od naše države in meri 236.870 kv. kilometrov, prebivalcev pa ima približno toliko, kolikor je nas, torej 20 milijonov. Od tega je 6—8 milijonov Madžarov, ki so baje še bolj leni kakor Romi sami in jih zato ne marajo prav preveč, saj morajo delati še zanje. Tu se dela namreč vseh šest dni, na »gospodov dan« pa je treba kreniti še na udarniško, kjer se obira grozdje, koruza... Pri nas je to že mimo ali pa vsaj ni več moderno.

Vsa zemlja je last države, »kmetje« — bajtarji pa imajo le ohišnico, drugače pa delajo v zadrugah, privatne lastnine ni. Iz države se ne sme (izjema so le športniki). Če pa ti uspe dobiti dovoljenje, pa gre, recimo, lahko le oče in eden od otrok, mati-žena in drugi otrok pa ostaneta za garancijo doma. Potni list (ako ga imaš), se čuva na policiji. Živi se zgolj od plače, zato ni pobude, da bi se poleg rednega dela še kaj premaknilo — dosegljo. Privatne gradnje hiš ni, še staro propadajočo hišo ne moreš popraviti. Državno podjetje se teh gradenj ne loti, privatnikov in materiala za privatno gradnjo pa ni moč ne dobiti ne kupiti.

Zlatnine ni moč kupiti nikjer, ako hočeš z zlatim prstanom ovekovečiti ženitev, daš tri mesece pred »srečnim« dogodkom prošnjo na občino. Ako je ugodno rešena, dobiš potrdilo za nakup zlatega prstana. Res vesel začetek življenja v dvoje, sicer pa ljubezen ne pozna teh skrbi, zanjo ni meja!

Menjava tuje valute se kaznuje s petimi leti zapora (kdo bi bil pri nas še na prostosti?), bojazen je velika, sicer pa ne rabijo deviz, saj ne smejo iz države. Red!

Plača znaša od 1300 do 3000 lejev, dacia pa stane 70.000 lejev, ter čakaš nanjo tri leta. Ker pa je inflacija velika in plačlaš še obresti na posojilo, zgubiš med tem časom še nadaljnjih 7000 lejev. Kakor že rečeno, na prodaj je le dacia 1300, si pa lahko srečen, če pod zgoraj opisanimi pogoji lahko kupiš vsaj to.

Baje ima narod tudi precej dolge prste, ker za te vrste prekrškov ni ostrejših kazni (to so »preplonkali« od nas!)

Na vseh artiklih je nalepljena cena in velja po vsej državi enako. Ali je drago ali poceni, ugotovite sami, saj stane: bencin 4,50, belo črni televizor 3500 (barvne televizorje še nimajo, čeprav ste tekmo gledali v barvah), steklenica črnega vina 30 lejev, cigareti 4—8 lejev, ženska bluza z navadnim motivom — vezom 180 lejev. Trgovine nudijo vse, le kvantiteta in kvaliteta nista na taki višini, kakor smo že mi razvajeni. Dekleta še dosti nosijo minijke, kar me sploh ni motilo. Čudno, kaj?

Mesto Galati, kjer smo bili dva dni, leži že skoro v delti Donave, ki je tu široka najmanj 1,5 km in ima ca.

300.000 prebivalcev, na sami meji z Rusijo, ki pa je obmejstransko hermetično zaprta. 20 km vzvodno pa leži mesto Braila, največje romunsko rečno пристanišče (po glejte na zemljevid, kje je to!)

NADALJEVANJE PRIHODNIJ

16. zimske športne igre gradbenih delavcev Slovenije

PONOVNO V KRANJSKI GORI

Organizator GP Tehnika — Začetek tekmovanj 16. februarja

Za letošnje že 16. zimske športne igre gradbenih delavcev Slovenije se je prijavilo 73 OZD iz gradbenih sindikatov, ki bodo tekmovali tako kot vsako leto v veleslalomu in tekih. Komisija za šport in rekreacijo pri RO SGDS je pri nekaterih disciplinah glede na sklepe zadnjega zbora povečala oz. razdelila starostne meje, tako da bo letošnji tekmovalni program naslednji:

Veleslalom: moški do 33 let

moški od 33-40 let

moški nad 40 let

ženske do 30 let

ženske nad 30 let

Teki: ženske do 30 let

ženske nad 30 let

moški do 30 let

moški nad 30 let

Poleg tega pa bo tudi tokrat patroljni tek, ki bo kombiniran s streljanjem s tem, da se ta tek ne točkuje v skupni vrstni red.

Pri žrebanju za posamezne discipline naše ekipe niso imele posebne sreče, saj so dobile naslednje startne številke:

	Prijavljeno ekip	Startne številke
Veleslalom — moški		
do 33 let	71	58
od 33 do 40 let	60	15
nad 40 let	67	67
ženske		
do 30 let	49	10
nad 30 let	41	22
Teki — moški		
do 33 let	50	8
nad 33 let	45	30
ženske		
do 30 let	30	19
nad 30 let	26	23

Z željo, da bi se kar najbolje pripravili, pozivamo vse smučarje, da se udeležijo izbirnih tekmovanj, ki bodo predvidoma 10. in 11. februarja na Pohorju.

